

Stoere elegantie voor een techgigant

Een flexibele en smart manier van werken en de integratie van uiteenlopende bedrijven: dat was de opdracht aan ZENBER Architecten. Het bureau ontwierp een stoer en open interieur, waarin het comfort van de medewerkers centraal stond.

Croonwolter&dros is een grote Nederlandse speler binnen de elektrotechniek, werktuigbouwkunde en automatisering. Al ruim 140 jaar werken de, inmiddels 3000, medewerkers aan systemen voor de industrie, infrastruc-

tuur en de vastgoedsector. Zij verzorgen en onderhouden de integratie van de steeds complexere systemen binnen deze sectoren. Croonwolter&dros had vestigingen door heel Nederland, maar besloot in 2015 een aantal daarvan te

bundelen. Aan de Marten Meesweg 25 in Rotterdam Alexander huren zij een kantoorpand dat sinds de herontwikkeling MM25 heet. Begin 2016 werd ZENBER Architecten gevraagd mee te denken over een nieuwe manier

Architect casco **Dam & Partners Architecten**
Interieurarchitect **ZENBER Architecten**; projectteam **Eric Wezenberg, Edwin Kamphorst, Mariska Hoppen**
Maatwerkmeubilair **Punt Interieurbouw**
Meubilair **Gispen**
Tapijt **Ege**
Gietvloer **Bolidt**
Verlichting **Philips**
Pvc-vloeren **Therdex**
Zon/daglichtwering **Verosol**
E&W installatie **Croonwolter&dros**
Bouwmanagement **Hevo**
Hoofdaannemer **JP van Eesteren**
BVO **8.400 m²**

FOTO LINKS

Een van de ontspanningsplaza's met rechtsboven de metalen klimaatpanelen zoals die door het hele gebouw hangen. Zij integreren ook de verlichting en sensoren voor het verzamelen van (gebruikers)data.

FOTO BOVEN

Exterieur van MM25: het gebouw bestaat uit twee a-symmetrische vleugels die verbonden zijn door een as.

FOTO ONDER

Een monumentale trap slingert zich dynamisch naar de eerste verdieping, waar werkplekken uitstralen dat men in dit gebouw niet stil zit.

van werken en een daarbij een passend interieur. Eric Wezenberg van ZENBER: "Wij verbouwden enkele jaren geleden de Goudse vestiging van aannemersbedrijf J.P. van Eesteren. Via hen ontstond het contact met de directie van Croonwolter&dros dat leidde tot deze opdracht. Omdat wij er vanaf het begin bij betrokken waren, konden we nauw samenwerken met de verbouwingsarchitect Dam & Partners Architecten. Voor hen werden wij een soort sparringpartners."

Omslag

Volgens ZENBER is een nieuwe manier van werken alleen succesvol als het een breed draagvlak heeft binnen de organisatie. Vanaf het begin vonden daarom regelmatig overlegsessies plaats

met afdelingshoofden, medewerkers en de architecten. Het terugkerende thema was: hoe integreer je de verschillende bedrijven om tot een open samenwerking te komen? Hoe deel je de aanwezige kennis en ervaring en stimuleer je de creativiteit optimaal? De meeste bedrijven kwamen uit cellenkantoren, waar zij min of meer 'autonome eilanden' vormden. Een open en flexibele werkomgeving betekende voor hen een heuse omslag. Arco Vroegindewij,

facilitymanager van Croonwolter&dros begeleidde deze operatie: "We wilden een duurzame en smart werkomgeving. Overal in het gebouw bevinden zich hypersensoren die continu data verzamelen. Zoals de temperatuur, de zoninval, hoeveel mensen ergens aanwezig zijn, hoeveel werkplekken er nog vrij zijn, de verlichting et cetera. Deze data worden geanalyseerd en ingezet om comfortabele, gebruiksvriendelijke gebouwen te maken die bovendien

kostenbesparend zijn. Wij ontwikkelen deze systemen zelf en de vooruitzichten zijn veelbelovend.”

Plaza

Het concept dat ZENBER met Croonwolver&dros ontwikkelde, maakt

een duidelijke scheiding tussen werk en ontspanning. Het gebouw bestaat grofweg uit twee asymmetrische vleugels die verbonden zijn door een as. De werk- en overlegruimten liggen vooral in deze vleugels. De zones voor koffie, lunches en ontmoeting bevinden zich

FOTO BOVEN

Op de werkafdelingen staan de archiefkasten midden in de ruimte. Los van de bureaus zodat medewerkers niet opnieuw hun eigen plekje creëren. Links een glazen kamer voor overleg en concentratie.

FOTO ONDER

Op de eerste verdieping wisselen glazen vergaderkamers en open ruimten voor spontane bijeenkomsten elkaar af.

op open pleinen in de as - de zogeheten Plaza. Door het hele gebouw hangen metalen klimaatpanelen, waarin ook de verlichting en de sensoren voor het verzamelen van data zijn geïntegreerd. Bij binnenkomst springt de transparantie van het interieur in het oog. De benedenverdieping bestaat uit een grote, witte vide, met links het bedrijfsrestaurant en rechts uitnodigende ontvangtbalies. In het midden staat een huiselijk zitje, onder een monumentale trap die zich dynamisch naar het plein op de eerste verdieping slingert. Daar zie je direct werkplekken die uitstralen dat men in dit gebouw niet stil zit. Verder bevinden zich hier koffiepantry's, lockers, gemeenschappelijke tafels, comfortabele fauteuils en displaymeubelen.

FOTO BOVEN

Grote karpetten met sprekende motieven zijn op maat ontworpen door ZENBER. Zij worden in de diverse gebouwen van Croonwolver&dros toegepast om de herkenbaarheid te vergroten.

FOTO ONDER

Een van de ontspanningsplaza's bevat zithoeken met panoramisch uitzicht op de A20, waaraan gebouw MM25 ligt.

Deze opstelling herhaalt zich, met variaties, over de vijf verdiepingen die Croonwolver&dros en de zogeheten 'shared service afdelingen' in gebruik hebben. Op de tweede verdieping liggen bijvoorbeeld de directiekantoren. De glazen wanden maken de directieleden voor iedereen zichtbaar en aanspreekbaar en symboliseert de transparantie die het bedrijf nastreeft. Ook de directieleden hebben geen vaste werkplek meer en geven het goede voorbeeld aan hun medewerkers. Op andere verdiepingen bevinden zich 'skyboxen' met panoramisch uitzicht op de A20 waaraan het gebouw ligt.

Diverse verdiepingen hebben grote karpetten met sprekende motieven. Zij zijn op maat ontworpen door ZENBER en verhogen de herkenbaarheid van het Croonwolver&dros-concept.

Blauw

De vele afdelingen van Croonwolver&dros zijn als 'vlekken'

ondergebracht in de twee assen van het gebouw. "Per afdeling zijn we steeds van onze ZENBER-principes uitgegaan", vertelt Wezenberg. "Een menselijke maat, voldoende daglicht, een goede akoestiek, rust en harmonieuze materialen. De bureaus staan waar mogelijk bij het raam voor directe daglichttoetreding. Op strategische punten bevinden zich

FOTO BOVEN
**Het bedrijfsrestaurant, met
 op de achtergrond het groene
 plein voor de hoofdentree.**

MIDDEN
**Plattegrond van een van de
 verdiepingen.**

FOTO ONDER
**Zicht op het bedrijfs-
 restaurant.**

glazen 'dozen' voor overleg en concentratie. De archiefkasten zijn midden in de ruimte gegroepeerd. Losgekoppeld van de bureaus zodat medewerkers niet opnieuw een eigen plekje gaan maken." De rustige blauwe kleur op iedere afdeling is toegepast in zeven schakeringen. Zij zorgen voor levendigheid en harmoniëren fraai met de grijze, praktische vloerbedekking. Het toegepaste hout - er hangen zelfs houten lampen - zorgt voor warmte. In de akoestische bureauschotten is oude bedrijfskleding

van Croonwolver&dros verwerkt. Veel wanden in de bespreekkamers zijn beschrijfbaar, wat de communicatie versoepelt. Op de eerste verdieping zijn vergaderruimtes geconcentreerd: glazen kamers, afgewisseld door open ruimten met soms een tribune.

"Door het hele pand is smart meubilair van Gispens toegepast", zegt Vroegindewij. "Ons hoofdkantoor is ook een visitekaartje en deze meubelen communiceren onze mogelijkheden en ambitie: functioneel, mooi, maar nooit overdadig. Een stoere uitstraling die past bij een technisch kantoor!"

In hoeverre zijn de open werkplekken aan te passen aan de beperkingen die het coronavirus oplegt? Vroegindewij: "Het is nog te vroeg om daar iets definitiefs over te zeggen. We verwachten dat het thuiswerken zich sneller zal ontwikkelen. Het hoofdkantoor wordt dan meer een ontmoetingsplaats. De data die wij via de sensoren verzamelen, gaan daarin beslist een ondersteunende rol spelen."

"De ervaringen die we in Rotterdam opdeden, verwerken we ook in de overige vestigingen van Croonwolver&dros", beëindigt Wezenberg de rondleiding. "De banken die we in nissen toepasten, functioneren niet altijd zoals we verwachtten. Maar de hoofdlijnen van het concept blijken goed te werken en gaan we overal toepassen."

www.zenber.nl

